

Parki i ogrody Warszawy

bibliografia szczegółowa

BMW = Biblioteka Muzeum Warszawy

BMWPr = Biblioteka Muzeum Warszawskiej Pragi

I. Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego – ogród botaniczny znajdujący się w Alejach Ujazdowskich 4 w Warszawie. Jest trzecim najstarszym, po Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego i Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego, ogrodem botanicznym w Polsce. Na terenie ogrodu znajduje się też Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu Warszawskiego wzniesione w latach 1818–1825 w miejscu pawilonu dawnej oranżerii.

1. J. Kołodziejczyk „Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego 1818-1918”, Warszawa, 1918

BMW, Sygn.: MuzWar V.815; MuzWar V.816

2. B. Hryniewiecki, R. Kobendza „Przewodnik po Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego”, Warszawa, 1932

BMW, Sygn.: MuzWar V.1037

3. W. Gajewski, B. Hryniewiecki, L. Karpowiczowa, R. Kobendza „Przewodnik po Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego”, Warszawa, 1953

BMW, Sygn.: MuzWar V.1602

4. J. Trzebiński „Przewodnik po Ogrodzie Botanicznym UW : z planem ogrodu, wykonanym przez M. Dąbrowskiego ogrodnika parkowego Ogródu Botanicznego”, Warszawa, 1919

BMW, Sygn.: VB.448

5. L. Karpowiczowa „Wykaz drzew i krzewów Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego”, Warszawa, 1962

BMW, Sygn.: MuzWar V.5706

6. „Królestwo flory : 200-lecie pierwszego Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego”, Warszawa [2011]

BMW, Sygn.: VB.1575

II. Ogród Zamkowy – ogród przylegający do Zamku Królewskiego w Warszawie od strony Wisły, pomiędzy zamkiem a Wisłostradą. Obszar ten o powierzchni 5,8 ha położony jest częściowo na i poniżej skarpy warszawskiej w granicach dzielnicy Śródmieście.

1. M. Szafrńska „Ogród Zamku Królewskiego w Warszawie”, Warszawa, Ośrodek Wydawniczy Arx Regia, 1994
BMW, Sygn.: MuzWar V.3870

2. M. Szafrńska „Ogrody Zamku Królewskiego w Warszawie”, Warszawa, Ośrodek Wydawniczy Arx Regia, 2017
BMW, Sygn.: MuzWar V.5063

III. Ogród Saski - park miejski w śródmieściu Warszawy, położony między placem marsz. Józefa Piłsudskiego, placem Żelaznej Bramy, ul. Marszałkowską i ul. Królewską, na Osi Saskiej. Pierwotnie geometryczny ogród francuski założony w latach 1724–1748 dla króla Augusta II Mocnego według projektu Matthäusa Daniela Pöppelmana i Zachariasza Longuelune’a przy współpracy (od 1733) Carla Friedricha Pöppelmana i Johanna Christoph von Naumanna jako ogród pałacu Saskiego. Jest pierwszym publicznym parkiem miejskim w Warszawie i w Polsce. 27 maja 1727 został udostępniony przez króla mieszkańcom Warszawy.

1.E.Charazińska „Ogród Saski”, Warszawa, 1979
BMW, Sygn.: Podr.XIV/40

2.M.Karpowicz „Intellekt w Ogrodzie Saskim”, Warszawa, 1982
BMW, Sygn.: VB.1655

IV. Łazienki Królewskie – zespół pałacowo-ogrodowy w Warszawie założony w XVIII wieku przez Stanisława Augusta Poniatowskiego. Nazwa pochodzi od barokowego pawilonu łaźni, wzniesionego w latach 80. XVII wieku przez Stanisława Herakliusza Lubomirskiego i przebudowanego przez Stanisława Augusta Poniatowskiego na Pałac na Wyspie. Oprócz budynków, pawilonów oraz wolnostojących rzeźb znajdują się tam cztery ogrody: Królewski, Romantyczny, Modernistyczny oraz Chiński. Od 1960 zespół jest siedzibą Muzeum Łazienki Królewskie.

1. L. Majdecki, W.Plapis „Łazienki : przemiany układu przestrzennego
BMW, Sygn.: S.796 ; S.797

2. M. Kwiatkowski „Serce Warszawy : Muzeum Łazienki Królewskie Zespół Pałacowo-
Ogrodowy”, Warszawa, 2008
BMW, Sygn.: MuzWar V.4789; MuzWar V.4588

3. M. Kwiatkowski, E.Kęsicki (tłum.) „Park und Palast Łazienki in Warschau”, Warszawa, 1978
BMW, Sygn.: VB.1273

V. Ogród w Wilanowie (Park Wilanowski) – ogród wchodzący w skład zespołu pałacowo-parkowego w warszawskim Wilanowie, znajdujący się obok pierwotnie podmiejskiej rezydencji króla Jana III Sobieskiego. Zajmuje powierzchnię 45 ha (razem z Jeziorem Wilanowskim i Kanałem Sobieskiego). Jest to część obszaru podległego Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, obejmującego ogółem 89 ha.

1. W. Fijałkowski „Wilanów : pałac i ogród”, Warszawa, 1954
BMW, Sygn.: MuzWar V.1510
2. W. Fijałkowski „Wilanów – pałac i ogród”, Warszawa, 1878
BMW, Sygn.: VB.1157
3. W. Fijałkowski, W. Wojna (tłum.) „Wilanów – Palast Und Garten”, Warszawa, 1978
BMW, Sygn.: VB.1156
4. W. Fijałkowski, W. Dzierżawska (tłum.) „Wilanów – the palace and garden”, Warszawa, 1978
BMW, Sygn.: VB.1155
5. W. Fijałkowski, A. Żaryn (tłum.) “Wilanów – le palais et le parc”, Warszawa, 1978
BMW, Sygn.: VB.1154
6. W. Fijałkowski „Wilanów i zespół pałacowo-ogrodowy. [Cz. 1]”, Warszawa, 1962
BMW, Sygn.: MuzWar V.2349
7. „Rewitalizacja i digitalizacja XVII-wiecznego zespołu pałacowo-ogrodowego w Wilanowie - etap III : Muzeum Pałac w Wilanowie 23 września 2013 r.”, Warszawa, 2015
BMW, Sygn.: VB.1583

VI. Miejski Ogród Zoologiczny w Warszawie - ogród zoologiczny znajdujący się przy ul. Ratuszowej 1/3 w dzielnicy Praga-Północ w Warszawie. Został otwarty w 1928 roku. Początkowo zajmował powierzchnię 12 ha i posiadał ok. 500 okazów zwierząt. Obecnie jego powierzchnia wynosi ponad 39 ha.

1. „Ogród Zoologiczny”, Warszawa, 1938
BMW, Sygn.: MuzWar V.2539
2. A. Brewiński, H. Dąbrowiecki, Z. Woliński „30 lat warszawskiego ogrodu zoologicznego : 1928-1958 : praca zbiorowa”, Warszawa, 1959
BMW, Sygn.: MuzWar V.1827
3. „Przewodnik po Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w Warszawie”, Warszawa, 1929
BMW, Sygn.: MuzWar V.2425
4. „85 lat Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Warszawie : kronika 1928-2013”, Warszawa, Miejski Ogród Zoologiczny, 2013
BMW, Sygn.: Podr.XXI/7

VII. Park Skaryszewski im. Ignacego Jana Paderewskiego – zabytkowy park krajobrazowy znajdujący się w dzielnicy Praga-Południe w Warszawie, wpisany do rejestru zabytków z dn. 13 grudnia 1973 pod numerem 875. Został założony na terenach skaryszewskiego pastwiska miejskiego w latach 1906–1922 przez Franciszka Szaniora. W 2009 uzyskał tytuł Najpiękniejszego Parku w Polsce oraz trzecią lokatę w konkursie Najpiękniejszego Parku w Europie.

1. J. Romanowski „Park Skaryszewski w Warszawie : przyroda i użytkowanie”, Warszawa, Wydawnictwo UKSW, 2016
BMW, Sygn.: MuzWar V.607
BMWPr, Sygn.: MuzPra III.111

2. R. Kobendza „Krótki przewodnik drzewoznawczy po parku Ignacego Paderewskiego w Warszawie”, Warszawa, 1930
BMW, Sygn.: MuzWar V.1366

VIII. Las Bielański -rezerwat przyrody położony w północnej części Warszawy, w dzielnicy Bielany. Celem ochrony jest zachowanie wartości społecznych i krajobrazowych Lasu Bielańskiego, w tym fragmentu skarpy wiślanej. Został utworzony w 1973 r.

1. M. Luniak „Przyroda Bielania warszawskiego”, Warszawa, Muzeum i Instytut Zoologii PAN, 2013
BMW, Sygn.: Podr.XXI/3

2. K. Gajl, R. Kobendza „Bielany pod Warszawą i konieczność ich ochrony”, Warszawa, 1932
BMW, Sygn.: VB.71

3. T. Baum, P. Trojan „Las Bielański w Warszawie, rezerwat przyrody”, Warszawa, 1982
BMW, Sygn.: Podr.XXI/3

IX. Pole Mokotowskie, park Józefa Piłsudskiego – kompleks parkowy w Warszawie, położony na terenie trzech dzielnic: Mokotowa, Ochoty i Śródmieścia. W XIX w. był poligonem wojskowym leżącym między ówczesną Warszawą i Mokotowem. Następnie był wykorzystywany jako lotnisko i miejsce imprez sportowych oraz sukcesywnie zabudowywany, zwłaszcza na obrzeżach, co zmniejszyło otwartą powierzchnię z ok. 200 ha do ok. 70 ha. Został włączony do Warszawy w 1916. W drugiej połowie XX w. utrwalił się jego charakter jako parku miejskiego. Rozdzielony jest na dwie nierówne części biegnącą południkowo aleją Niepodległości. Od 1988 park na obszarze Pola Mokotowskiego formalnie nosi nazwę parku im. Józefa Piłsudskiego.

1. M. Castellatti „Pole Mokotowskie”, Warszawa, 1945
BMW, Sygn.: VB.642

X. Park Ujazdowski –zabytkowy park w śródmieściu Warszawy, położony przy Alejach Ujazdowskich między ul. Piękną i placem Na Rozdrożu. Park został urządzony w latach 1893–1896 staraniem Komitetu Plantacyjnego. Projektantem był Franciszek Szanior. Powierzchnia parku wynosi 5,7 ha.

1. M. Szymański „Spacer po Warszawie. Spacer 5, Aleje Ujazdowskie”, Warszawa, Wydawnictwo CM, 2016
BMW, Sygn.: Podr.XXI/9
BMWPr, Sygn.: MuzPra XIV.31

XI. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Arkadia” – Park Arkadia - zespół przyrodniczo-krajobrazowy położony na terenie parku Arkadia w warszawskiej dzielnicy Mokotów. Zajmuje powierzchnię 14,01 ha i obejmuje ochroną cenny kompleks zieleni parkowej o dużych walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Park powstał w latach 1968–1970 według projektu Longina Majdeckiego w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego założenia pałacowo-ogrodowego Królikarnia

XII. Park Bródnowski – park znajdujący się na Bródnie w warszawskiej dzielnicy Targówek. Otoczony jest ulicami Kondratowicza, Chodecką, Wyszogrodzką oraz przedłużeniem ulicy Łabiszyńskiej. Zajmuje powierzchnię 25,4 hektara. Został założony w 1976 roku.

XIII. Frascati – tradycyjna nazwa obszaru położonego w Warszawie na wschód od placu Trzech Krzyży, na tarasie dochodzącym do skarpy wiślanej. Jego nazwa wywodzi się od obfitującego w zielen włoskiego miasteczka Frascati. Obecnie Ogrody Frascati znajdują się w górnej części parku Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego.

XIV. Ogród Jordanowski w Warszawie – ogród jordanowski znajdujący się na Polu Mokotowskim przy ul. Wawelskiej 3 w Warszawie. Nazwa pochodzi od nazwiska lekarza Henryka Jordana, pomysłodawcy i założyciela pierwszego ogrodu tego typu w Krakowie. Miasto to znajdowało się wówczas pod zaborem austriackim. Ideą Jordana było założenie specjalnie dla dzieci i młodzieży ogrodu wypoczynku i zabawy, bogatego w polskie wątki patriotyczne. Wzorcowym ogrodem tego typu jest istniejący i działający do dzisiaj pod nazwą Park Miejski dra Henryka Jordana, założony w 1889 r. w Krakowie na powierzchni ok. 22 ha. W Warszawie jest jeszcze kilka Ogródów Jordanowskich.

XV. Park Kępa Potocka – ok. 18-hektarowy obszar zieleni i teren rekreacyjno-wypoczynkowy położony w warszawskich dzielnicach Żoliborz i Bielany. Ograniczają go ulice Wybrzeże Gdyńskie (od wschodu) i ulica Gwiaździsta (od zachodu). Został założony w latach 60-tych XX wieku.

XVI. Ogród Krasińskich – park miejski w Śródmieściu, na Muranowie, którego granice wyznaczają: ulica Andersa, Świętojerska, plac Krasińskich, Długa i Bohaterów Getta (dawniej Nalewki). Park z bramą wpisany został do rejestru zabytków pod numerem 256/3. Ogród znajduje się za pałacem Krasińskich (znanym także jako Pałac Rzeczypospolitej) . Ogród Krasińskich został założony w stylu barokowym w roku 1676, jako część założenia ogrodowo-pałacowego wzniesionego dla wojewody płockiego Jana Dobrogosta Krasińskiego. 1 kwietnia 1768 park został udostępniony do użytku publicznego.

XVII. Park Młociński, właśc. Las Młociny – park leśny o powierzchni 103,13 ha, zlokalizowany w dzielnicy Bielany w Warszawie między ulicami Papirusów, Pułkową, Dziwożony (Parkową po stronie Łomianek) i lewym brzegiem Wisły, przy północnej granicy miasta. Teren lasu wchodzi w skład Obwodu Bielany-Młociny Lasów Miejskich jako Uroczysko Młociny. Na południu lasu znajduje się użytek ekologiczny Przy Lesie Młocińskim o powierzchni 4,82 ha, obejmujący śródleśną łąkę wraz z otuliną, wchodzący w skład miejskiego kompleksu leśnego Las Młociny.

XVIII. Park Kazimierzowski – park znajdujący się u podnóża pałacu Kazimierzowskiego w Warszawie. Park rozciąga się między terenem Uniwersytetu Warszawskiego i klasztoru ss. Wizytek, ul. Karową z wiaduktem Stanisława Markiewicza, ul. Browarną i ul. Dynasy, częściowo na wysokiej skarpie warszawskiej, która w tym rejonie osiąga najwyższą w Warszawie wysokość względną 25 m.

XIX. Park Szczęśliwicki – park miejski na warszawskiej Ochocie między ulicą Włodarzewską, a Drawską. Park założony w 1961 r. Pod koniec lat 90. XX w. rozbudowano infrastrukturę narciarską. Znajduje się tam Górka Szczęśliwicka, jest to sztucznie usypane wzniesienie o wysokości 152 m n.p.m. Największą atrakcją Górki jest stok narciarski (Ośrodek „Szczęśliwice”).

XX. Rezerwat przyrody Morysin – utworzony w 1996 r. leśny rezerwat przyrody położony w Warszawie w dzielnicy Warszawa-Wilanów, między Jeziorem Wilanowskim, rzeką Wilanówką i Kanałem Sobieskiego na terenie obszaru Morysin. Jest własnością Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

XXI. Park im. Edwarda Szymańskiego – park miejski znajdujący się na warszawskiej Woli. Park został założony w 1974. Jego patronem jest poeta robotniczy pochodzący z Woli – Edward Szymański.

XXII. Park im. Romualda Traugutta – park w śródmieściu Warszawy. Został założony na dawnych terenach fortecznych w latach 1925–1929 według projektu Leona Danilewicza i Stanisława Zadory-Życieńskiego. Pierwotnie zajmował 22 ha. Po zmniejszeniu i wyodrębnieniu w latach 50. XX wieku zachodniej części parku (obecnie nosi ona imię Janusza Kusocińskiego), zajmuje powierzchnię 10,4 ha.

XXIII. Park Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego (do 1992 Centralny Park Kultury, także Centralny Park Kultury i Wypoczynku „Powiśle”) – zespół kilku układów parkowych na warszawskim Solcu o powierzchni 53 ha. Powstał na terenach dawnej zabudowy miejskiej Powiśla oraz dawnych ogrodów Frascati, częściowo na skarpie wiślanej w latach 1952–1964 według projektu zespołu architektów : Aliny Scholtz, Zygmunta Stępińskiego i Longina Majdeckiego. Był elementem powojennej przebudowy miasta. Jego celem było stworzenie wielkiego terenu rekreacyjnego dla mieszkańców Śródmieścia i dzielnic sąsiadujących.

XXIV. Park im. Stefana Żeromskiego – park w warszawskiej dzielnicy Żoliborz znajdujący się w rejonie ulic: Mickiewicza, Krasińskiego, Czarnieckiego i Mierosławskiego. Został założony w latach 1925–1932 z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Żoliborza na terenach wokół fortu Sokołnickiego. Projektantami parku byli Leon Danielewicz i Stanisław Zadora-Życieński. Na skwerze, przy głównym wejściu od placu Wilsona, ustawiono fontannę z rzeźbą *Dziewczyzna z dzbanem* nazywaną przez mieszkańców *Aliną* dłuta Henryka Kuny. Rzeźba stała się jednym z symboli Żoliborza. Park został otwarty 23 czerwca 1932 r.

XXV. Park Praski Żołnierzy 1 Armii Wojska Polskiego - w latach 1865–1916 park Aleksandryjski, w latach 1916–1998 park Praski. Zabytkowy park miejski znajdujący się w warszawskiej dzielnicy Praga-Północ. Obszar parku jest ograniczony ulicami: Ratuszową,

Jagiellońską, al. „Solidarności” i Wybrzeżem Helkim. Ma powierzchnię 18,7 ha. Do parku przylega od północy Ogród Zoologiczny, który do 1927 stanowił jego część.

XXVI. Las Kabacki – Rezerwat przyrody Las Kabacki im. S. Starzyńskiego - park leśny i rezerwat przyrody położony w południowej części Warszawy, między ulicami Puławską i Łukasza Drewny, w dzielnicy Ursynów i Wilanów. Leży w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Nazwa *Las Kabacki* pochodzi od nieistniejącej obecnie wsi Kabaty. Las Kabacki wchodził w skład dóbr wilanowskich, które w XVII i XVIII wieku zmieniały właścicieli i były własnością Sobieskich, Potockich, Lubomirskich a następnie Branickich. Las został sprzedany Zarządowi Miejskiemu m.st. Warszawy 31 grudnia 1938 przez dziedzica dóbr wilanowskich Adama Branickiego. Rezerwat przyrody utworzono w 1980 r.

XXVII. Park Kaskada – park znajdujący się pomiędzy aleją Armii Krajowej a ulicą Słowackiego w dzielnicy Żoliborz. Nazwa „Kaskada” pochodzi od wodospadu zasilanego naturalnym źródłem. Od XVII w. obecny park stanowił część rezydencji królewskiej na Marymoncie. Park oddano do użytku w 1950 r.

XXVIII. Lasek na Kole - obszar leśny położony na Kole, w północno-zachodniej części Warszawy w dzielnicy Wola o powierzchni 48,31 ha, należący do Obwodu Leśnego "Bemowo-Koło". Jest jednym z mniejszych uroczysk Warszawy. Granice Lasku wytyczają: al. Prymasa Tysiąclecia, ul. Ostrowiecka, ul. Dobrogniewa i od zachodu ul. Dalibora (przy ul. Dalibora *Lasek na Kole* przechodzi w park Księcia Janusza). Las przecięty jest ze wschodu na zachód linią kolejową.

XXIX. Park Moczydło- park na warszawskiej Woli znajdujący się na terenie osiedla Koło, między ulicami: Deotymy, Górczewską, Prymasa Tysiąclecia i Czorsztyńską. Park został urządzony w latach 60. XX wieku według projektu Marii Szczypiorskiej i Aliny Scholtzówny jako teren rekreacyjny dla mieszkańców nowo wznoszonych okolicznych osiedli. Powstał wtedy stadion Klubu Sportowego „Olimpia”, boiska i korty tenisowe, a także wyciąg narciarski. Na terenie parku znajdują się 4 stawy, plac zabaw i siłownia plenerowa. Park ma powierzchnię 19,94 ha.

XXX. Park Świętokrzyski - park w Warszawie, położony pomiędzy ulicami: Emilii Plater, Świętokrzyską i Marszałkowską a Pałacem Kultury i Nauki. Park powstał w latach 50. XX w. na powierzchni ok. 3 ha jako część otoczenia Pałacu Kultury i Nauki w miejscu skasowanych przy budowie gmachu odcinków ulic: Pańskiej, Siennej, Zielnej i Wielkiej. Został zaprojektowany przez Tadeusza Nurkiewicza. Park został oddany do użytku 22 lipca 1955 · nosił nazwę „parku na placu im. Stalina” a następnie „parku przy Pałacu Kultury i Nauki”. Obecna nazwa pochodzi od ulicy Świętokrzyskiej. W 2006 w parku odsłonięto pomnik Janusza Korczaka.

Parki i ogrody Warszawy

bibliografia ogólna

BMW = Biblioteka Muzeum Warszawy

BMWPr = Biblioteka Muzeum Warszawskiej Pragi

- 1.** M. Szafrńska „Ogród renesansowy : antologia tekstów”, Warszawa, 1998
BMW, Sygn.: S.4417
- 2.** L. Majdecki „Historia ogrodów”, Warszawa, 1978
BMW, Sygn.: S.3191
- 3.** J. Bochiński „Warszawskie ogrody XVI-XXI w.”, Warszawa, 2009
BMW, Sygn.: SB.1946
- 4.** K. Oktabiński, M. Ugniewski „Ogrody i parki Warszawy 1596-1996”, Warszawa, 1996,
Muzeum Historyczne m.st. Warszawy
BMW, Sygn.: MuzWar V.3916/V.5609
- 5.** L. Majdecki, A. Majdecka-Strzeżek „Historia ogrodów. T.1, od starożytności po barok”,
Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008
BMW, Sygn.: S.5184
- 6.** L. Majdecki, A. Majdecka-Strzeżek „Historia ogrodów. T.2, od XVIII w. do współczesności”,
Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008
BMW, Sygn.: S.5185
- 7.** E. Łyszkowska „Milanówek : miasto-ogród = garden city”, 2008
BMW, Sygn.: MuzWar V.4477
- 8.** L. Harrison, B. Mierzejewska (tłum.) „Jak czytać ogrody : krótki kurs historii ogrodów”,
Warszawa, Wydawnictwo Arkady, 2011
BMW, Sygn.: Podręczna
- 9.** R. Marcinkowski, A. Dylewska (tłum.) „Warszawa : parki i ogrody = Warsaw parks and
garden. T.1.”, Warszawa, White & Case, 2015
BMW, Sygn.: Podr.XX/38
- 10.** G. Ciołek, A. Liczbiński, S. Miłoszewski „Z dziejów kartografii ogrodów”, Warszawa, 1965
BMW, Sygn.: S.792
- 11.** „Warszawa parki i ogrody”, Warszawa, 1953
BMW, Sygn.: VB.710
- 12.** M. Szafrńska „Królewskie ogrody Polsce : materiały sesji naukowej, Warszawa 10-11
maja 2001 roku = The royal gardens in Poland : conference materials, Warsaw, May 10-11,

2001", Warszawa, 2001

BMW, Sygn.: S.4543

13. W. Piwkowski, Z. Świątek „Warszawa : parki i ogrody”, Warszawa, 1994

BMW, Sygn.: MuzWar V.3847

14. L. Majdecki, W. Plapis “Rejestr ogrodów polskich. Praca zbiorowa. Z.1”, Warszawa, 1964

BMW, Sygn.: S.790

15. L. Majdecki, W. Plapis “Rejestr ogrodów polskich. Praca zbiorowa. Z.2”, Warszawa, 1964

BMW, Sygn.: S.791

16. A. Michałowski „Parki i ogrody zabytkowe w Polsce - stan 1991 rok = Historic parks and gardens in Poland - their condition of 1991”, Warszawa, 1992

BMW, Sygn.: S.4201

17. A. Michałowski, A. Sulmierska, T. Szelańska „Parki i ogrody zabytkowe w Polsce = Historic parks and gardens in Poland : suplement I, stan 28 luty 1993 : their condition of 28 February 1993, supplement I”, Warszawa, 1994

BMW, Sygn.: S.4202

18. G. Ciołek, W. Plapis „Materiały do Słownika Twórców Ogrodów Polskich”, Warszawa, 1968

BMW, Sygn.: S.2386 ; S.777

19. K. Eysymontt „Konserwacja zabytkowych parków i ogrodów w Polsce : [materiały z sesji, Wrocław maj 1974]”, Wrocław, 1975

BMW, Sygn.: S.2999

20. W. Piwkowski „Arkadia Heleny Radziwiłłowej : studium historyczne = Arkadia of Helena Radziwiłł : a historical study”, Warszawa, 1998

BMW, Sygn.: S.4319

21. M. Zielińska, M. Witkowska „Cztery pory roku w pałacu i ogrodzie : kalendarz mitologiczno-przyrodniczy”, Warszawa, Muzeum w Wilanowie, 2004

BMW, Sygn.: S.4559

22. A. Zakrzewska „Ogród po Polsku”, 1998

BMW, Sygn.: S.4332

23. A. Mitkowska, K. Hodor, K. Łakomy „Historyczne i współczesne ogrody w krajobrazie miasta [XVIII konferencja naukowa w zakresie sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej, Kraków, 3-4 listopada 2011 r.] : praca zbiorowa”, 2012

BMW, Sygn.: S.5097

- 24.** E. Kicińska „Krajobraz kulturowy skarpy warszawskiej : główne założenia wieloprzestrzenne”, Warszawa, 1993
BMW, Sygn.: MuzWar V.3822; S.4204
- 25.** E. Jankowski, A. Brachfogel, A. Szejczerowa-Gruszczyńska „Wspomnienia ogrodnika”, Warszawa, 1972
BMW, Sygn.: MuzWar V.758
- 26.** J. Drège „Stulecie Zakładu Ogrodniczego Ulrychowskiego 1805-1905 : kartka z dziejów ogrodnictwa krajowego”, Warszawa, 1905
BMW, Sygn.: VB.407 ; VB.408
- 27.** K. Wielhorska „Parki i zieleńce Mokotowa. Zeszyt 1”, Warszawa, 2009
BMW, Sygn.: Podr.XXI/4
- 28.** W. Wojnarowicz, P. Gnieszawa-Słodkowski „Dzielnica Włochy : parki, zieleńce, zabytki...”, Warszawa, Urząd Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy, 2012
BMW, Sygn.: Podr.XXI/16
- 29.** A. Pawlikowska-Piechotka „Turystyka i wypoczynek w zabytkowych parkach Warszawy”, Warszawa, 2009, Novae Res - Wydawnictwo Innowacyjne
BMW, Sygn.: MuzWar V.4538
- 30.** R.Kobendza, J. Kołodziejczyk, B. Hryniewiecki „Przewodnik florystyczny po okolicach i parkach Warszawy”, Warszawa, 1922
BMW, Sygn.: MuzWar V.5586 ; MuzWar V.1254
- 31.** Cz. Łaszek „Przyroda Warszawy”, Warszawa, 1980
BMW, Sygn.: VB.1261
- 32.** J. Rylke, M. Antolak „Przyroda i miasto. T.8”, Warszawa, 2006
BMW, Sygn.: MuzWar V.4990
- 33.** Cz. Łaszek, H.Zimny „Województwo stołeczne warszawskie”, Warszawa, 1980
BMW, Sygn.: MuzWar V.5585
- 34.** H. Lisowski, G. Ciołek, S.R. Dobrowolski „Zieleń Warszawy”, Warszawa, Wyd. Sport i Turystyka, 1956
BMW, Sygn.: MuzWar V.571
- 35.** W. Chmielewski, W. Dmuchowski, K. Niekrasz „Zieleń Warszawy - problemy i nadzieje : konferencja naukowo-techniczna, Warszawa-Powsin, 6 września 1996”, Warszawa, 1996
BMW, Sygn.: V.3943
BMWPr, Sygn.: MuzPra III.140
- 36.** J. A. Nowakowska, K. Żak „Lasy Warszawy”, Warszawa, 2016
BMW, Sygn.: MuzWar V.5304